

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК. Інноваційна економіка

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма Економіка

Спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Затверджено на засіданні кафедри
економічної кібернетики
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інноваційна економіка
Викладач (-і)	д.е.н., проф. Дмитришин Л.І.
Контактний телефон викладача	+38(097)3408514
Е-mail викладача	lesia.dmytryshyn@cnu.edu.ua
Формат Дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного Навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/5881
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Інноваційна економіка» призначена для підготовки докторів філософії зі спеціальності «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)».</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач наукового ступеня «доктор філософії» отримає знання про: понятійний апарат дисципліни; методологічні основи формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку економіки; теоретичні основи і методичні підходи щодо вибору стратегій інноваційного розвитку економіки; оцінювання результативності формування та використання інноваційного потенціалу економіки; обґрунтування напрямків пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативних варіантів управлінських рішень.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета викладання дисципліни полягає у розширенні та поглибленні теоретичних знань і прикладних вмінь і навичок щодо побудови економіко-математичних моделей інноваційного розвитку економіки, обґрунтування та реалізації стратегій розвитку економіки на інноваційних засадах. Мета досягається шляхом послідовного викладання теоретичного курсу з проведенням практичних занять.</p> <p>Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі повинні:</p> <p>знати: основні положення всіх тем, передбачених навчально-тематичним планом;</p> <p>вміти: аналізувати сучасні зарубіжні доктрини й концепції інноваційного розвитку економіки, узагальнювати новітні тенденції, явища, події й процеси та самостійно моделювати процес формування стратегій інноваційного розвитку економіки.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Компетентності:</p> <p>ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p><i>Фахові компетентності:</i></p> <p>СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.</p> <p>СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.</p>	

Результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
практичні	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)	Другий	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота
Тема 1. Предмет і методи дисципліни. Еволюційно-інституціональні теорії інноваційного розвитку економіки. Значення інноваційного розвитку для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України. Засоби державного впливу на ефективність інноваційних процесів в економіці. Методи державної підтримки інноваційної діяльності економіки. Формування національної моделі регулювання інноваційної діяльності. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні, особливості інноваційного розвитку в провідних країнах.	1	2	4
Тема 2. Інноваційний розвиток економіки: основні поняття, принципи, методи. Формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком економіки. Вплив інноваційної діяльності на економічний розвиток економіки. Зміст поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сучасні аспекти нововведень то розвиток конкуренції. Основні принципи, методи і форми управління інноваційними процесами та інноваційною діяльністю. Інноваційний процес та інноваційна діяльність. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями. Еволюція розвитку теорій інноваційної діяльності.	1	2	6

<p>Практичне значення класифікації інновацій. Виокремлення інновацій за різними ознаками, типами та функціями. Класифікація нових продуктів з погляду виробників і споживачів. Основні критерії класифікації інновацій. Поняття життєвого циклу інновацій. Основні закономірності зміни стадій життєвого циклу. Алгоритм передачі новацій. Дифузія інновацій. Сфера інноваційної діяльності. Основні чинники, що впливають на інноваційну діяльність. Поняття інноваційної інфраструктури та її склад. Притаманні властивості інноваційної інфраструктури.</p>			
<p>Тема 3. Напрямки інноваційного розвитку: поняття, класифікація та порівняльна характеристика. Сутність і класифікація напрямків інноваційного розвитку підприємств. Порівняльна характеристика напрямків інноваційного розвитку залежно від спонукальних мотивів. Критерії і методичні основи вибору напрямків інноваційного економіки. Сутність, етапи та принципова схема вибору напрямків інноваційного розвитку. Особливості управління вибором напрямків інноваційного розвитку. Рекомендації з вибору напрямків розвитку за сферою їх застосування. Модель вибору напрямків інноваційного розвитку. Змістовна характеристика інноваційної політики. Місце інноваційної політики підприємства в загальній стратегії розвитку. Складові елементи інноваційної політики. Принципи формування інноваційної політики. Порядок розроблення інноваційної політики. Поняття інноваційної стратегії економіки. Наступальні, захисні, імітаційна, залежна, традиційна, «за нагодою» стратегія, їх сутність та різновиди. Завдання щодо розроблення інноваційної стратегії. Прийняття стратегічних рішень на альтернативній основі. Поняття виробничо-технічного та інноваційного потенціалу економіки. Структура інноваційного потенціалу. Чинники, що впливають на інноваційний потенціал.</p>	1	2	6
<p>Тема 4. Маркетинговий підхід до розроблення і виведення інновацій на ринок. Розроблення ідей і задумів інновацій та їх аналіз. Об'єктивні умови появи інновацій. Функціональна схема інноваційного процесу. Інноваційний і життєвий цикли продуктової інновації. Маркетингові інструменти на етапах інноваційного процесу.</p>	1	2	6
<p>Тема 5. Ресурсне та інформаційне забезпечення інноваційного розвитку економіки. Система механізмів інвестування інновацій. Механізми мобілізації власних коштів. Механізми мобілізації позичкових коштів. Механізми мобілізації залучених коштів.</p>	1	2	6
<p>Тема 6. Розроблення інноваційної стратегії розвитку економіки. Особливості розроблення інноваційної стратегії розвитку економіки. Складові стратегії інноваційного розвитку. Чинники та критерії вибору інноваційної стратегії.</p>	1	2	6

<p>Аналіз інноваційних можливостей організації: оцінка інноваційного середовища; стан інноваційного, науково-технічного потенціалу; аналіз параметрів впливу зовнішнього і внутрішнього середовища, аналіз ресурсних та інвестиційних можливостей; оцінка технологій та виробничих процесів щодо їх здатності до впровадження новацій; оцінка соціально-організаційних можливостей.</p>			
<p>Тема 7. Інвестиційна та маркетингова стратегія інноваційного розвитку економіки. Інвестиційна стратегія інноваційного розвитку. Складові загальноекономічної стратегії розвитку суб'єкта господарювання. Взаємодія стратегій розвитку економіки. Принцип паралельності розроблення інвестиційної і маркетингової стратегій інноваційного розвитку. Принципи, етапи та критерії розроблення інвестиційної стратегії інноваційного розвитку.</p>	1	2	6
<p>Тема 8. Бізнес-моделі інноваційного розвитку. Етапи розроблення й реалізації інноваційного проекту: розробка концепції проекту, власне проектування, виготовлення і просування на ринок інноваційної продукції. Групи бізнес-процесів управління інноваційними проектами.</p>	1	2	6
<p>Тема 9. Методи оцінювання рівня інноваційного розвитку економіки. Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку: розрахунок зростання обсягів доходу у порівнянні з аналогом; оцінювання ефективності інновацій за показниками терміну корисного використання; застосування системи оціночних показників, які враховують інтереси різних учасників інноваційного проекту; розрахунок інтегрального (загального) ефекту від створення, виробництва та експлуатації нововведень; застосування методів компаундінгу та ануїтету у поєднанні з методом дисконтування; використання двох норм доходу на капітал. Основні засади оцінки інноваційних проектів. Науково-технічна ефективність. Соціальна ефективність. Економічна ефективність. Прості методи оцінки економічну ефективність. Концепція дисконтування. Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективність витрат на інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування. Обґрунтування економічної ефективності інноваційно-інвестиційного проекту. Критерії інвестиційної привабливості та оцінки інноваційних проектів. Методи оцінки інноваційно-інвестиційних проектів. Врахування проектних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проектів. Кількісні показники оцінки економічної ефективності інноваційних проектів (показники, що ґрунтуються на облікових оцінках (не враховують фактор часу); показники, що ґрунтуються на дисконтованих оцінках (враховують фактор часу, для чого використовується процедура дисконтування).</p>	1	2	8

Тема 10. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними. Основи теорії управління ризиками. Класифікація ризиків. Принципи управління інноваційним ризиком. Методи і інструменти управління інноваційним ризиком.	1	2	6
Разом	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Система оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни включає поточний та семестровий контроль знань. Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку знань здобувачів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості (усні відповіді, доповіді, дискусії, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування, контрольні роботи).</p> <p>Оцінки отримані здобувачами, виставляються в електронні академічні журнали в 100 бальній шкалі.</p> <p>Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання – 80 балів; – самостійна робота – 20 балів. <p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається наростаючим підсумком як сума оцінок за поточне оцінювання та самостійну роботу відповідно до їх розподілу у електронному журналі.</p> <p>Підсумкова залікова оцінка виставляється на останньому практичному занятті.</p> <p>Результати оцінювання заносяться до електронних екзаменаційних відомостей та індивідуальних планів навчання здобувачів освіти.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS за схемою:</p> <p>Зараховано – «відмінно» (90-100 балів) – (А – за шкалою ECTS)– здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>Зараховано – «добре» (70-89 балів) (за шкалою ECTS: 80-89 – В; 70-79 – С) – здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності у розв'язках;</p> <p>Зараховано – «задовільно» 50-69 балів (за шкалою ECTS: 60-69 – D; 50-59 – E) – здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>Незараховано (менше 50 балів) (за шкалою ECTS: 26-49 – FX; 1-25 – F) – здобувач не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p> <p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем.</p>
--	---

	Також за рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (див. «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», URL: https://surl.li/wmmuhb ; «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» URL: https://surl.li/dxovqb)
Вимоги до письмових робіт	Здобувач виконує контрольні роботи головна мета яких – перевірка ступеня засвоєння здобувачами теоретичних положень курсу. У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться з метою формування у здобувачів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і практичні навички з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань здобувачів.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи здобувача, що відводиться на вивчення дисципліни «Інноваційна економіка» складає 60 год. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять. Оцінювання самостійної роботи проводиться за окремим розкладом під час тижнів контролю за самостійною роботою. Оцінки, отримані здобувачами вищої освіти вносяться до журналу занять навчальної групи та враховуються при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Максимальну оцінку 100 балів здобувач може отримати протягом семестру за всі види контролю в межах практичних занять та за самостійну роботу.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік.

7. Політика курсу

Письмові роботи: здобувач повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання, а для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Здобувачам вищої освіти, які не отримали оцінку за підсумковий семестровий контроль, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіка ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>). Списування під час виконання завдань заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.

У здобувачів є можливість отримати додаткові бали пройшовши онлайн курси на навчальних платформах Prometheus, Coursera тощо. Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють чи поглиблюють знання з дисципліни. Попередньо здобувач повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: lesia.dmytryshyn@cnu.edu.ua).

Результати неформальної освіти визнаються згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (URL: <https://surl.li/xpiocw>).

При використанні технологій штучного інтелекту здобувачі повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти» (URL: <https://surl.li/zntjtk>).

8. Рекомендована література та інші джерела

1. Dmytryshyn L., Zvarych O. Innovations as a priority factor of the regional economic development. *Baltic Journal of Economic Studies*. Latvia, 2018. Vol. 4. Issue. 2. P. 70-77.
2. Prytula Kh., Zaika O., Łażniewska E., Leshchuk H., Dmytryshyn L., Kushnir O. Study of the foreign trade security of regions in the face of external threats. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2025. Volume 3(62). 429-444. <https://doi.org/10.55643/fcapter.3.62.2025.4706> Q4. Scopus
3. Александрова В.П. Джерела фінансового забезпечення інноваційної діяльності. *Проблеми науки*. 2011. № 1. С. 22-35.
4. Андропова О.Ф., Череп А.В. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності: монографія. К.: Кондор, 2007. 356 с.
5. Антонюк Л.Л., Поручник А.М., Савчук В.С. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: монографія. К.: КНЕУ, 2010. 394 с.
6. Блауг М. Управління інноваціям: Україна та зарубіжний досвід: монографія. К.: Вікторія, 2011. 312 с.
7. Гриньов А.В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління. Х. : ІНЖЕК, 2003. 308 с.
8. Дмитришин Л.І., Гавдей С.В. Інноваційні інструменти підтримки туристичного сектору в умовах пандемії. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Управління інноваційним розвитком на макро-, мезо- та мікрорівнях» (Одеса, 27-28 травня 2021 р.). https://economics.net.ua/files/science/innov_roz/2021/tezy.pdf
9. Дмитришин Л.І., Головчук Н.І. Формування підходу до аналізу соціального інвестування. Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих економістів-кібернетиків «Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід» (Львів, 25 листопада 2022 р.).
10. Дмитришин Л.І., Кондрацька А.С. Вплив неформальної освіти на розвиток ефективної економіки в Україні. *Бізнес Інформ*. 2022. №5. С. 57–61. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-5-57-61>
11. Дмитришин Л.І., Поклітор Л.З. Модель цифрової трансформації підприємств із прямими іноземними інвестиціями. *Грааль науки*. 2025. №48. С. 96-102. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.10.01.2025.009>
12. Дмитришин Л.І., Петришак П.В. Аналіз взаємозв'язку між факторами ризику країни та ефективністю логістики за допомогою Баєсових мереж. *Бізнес Інформ*. 2025. №1, С. 160-171. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-1-160-171>
13. Дмитришин Л.І., Поклітор Л.З., Катрич В.М. Цифрові фінанси як інструмент розвитку малих та середніх підприємств в умовах євроінтеграції. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2025. Випуск 2(17). С. 167-173. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.17-27>
14. Дмитришин Л.І., Стасенко З.В. Регуляторні механізми розвитку малого та середнього бізнесу на основі циркулярної економіки в умовах євроінтеграційних процесів. *Грааль науки*. 2025. № 53. С. 293-301. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.20.06.2025.011>
15. Дмитришин Л.І., Стасенко З.В. Механізм стимулювання переходу малих та середніх підприємств до циркулярної економіки. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 7(47). С. 582-593. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7\(47\)-582-593](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7(47)-582-593)
16. Економіка й організація інноваційної діяльності: підручник / за ред. О.І. Волкова, М.П. Денисенка. К.: Професіонал, 2011. 960 с.

17. Жихор О.Б., Куценко Т.М. Інноваційний розвиток регіону: монографія. К.: УБС НБУ, 2012. 251 с.
18. Заблоцький Б.Ф. Економіка й організація інноваційної діяльності: навчальний посібник Львів: Новий Світ-2000, 2008. 456 с.
19. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: підручник. Суми: Університетська книга, 2010. 334 с.
20. Інвестиційно-інноваційні чинники формування розвитку й управління конкурентоспроможним потенціалом підприємства: монографія / Солоха Д.В. та ін. – Донецьк: СПД Дмитренко Л.Р., 2010. – 400 с.
21. Інноваційна стратегія українських реформ / А. Гальчинський, В. Геєць, А. Кінах, В. Семиноженко. – К.: Знання, 2012. – 336 с.
22. Йохна М.А., Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності: навчальний посібник. К.: Академія, 2011. 400 с.
23. Микитюк П.П., Сенів Б.Г. Інноваційна діяльність: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
24. Онишко С.В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку: монографія. Ірпінь: НАДПСУ, 2004. 434 с.
25. Федулова Л.І. Інноваційна економіка: підручник. К.: Либідь, 2006. 480 с.

Викладач

Леся ДМИТРИШИН